

Resum de les opinions del Grup de Lectura a la trobada del 21 de març de 2011 sobre SOTA LA NEU, d'Antoni Real:

Com sempre que a la reunió del Grup tenim la sort que hi sigui present l'autor, la trobada, més enllà de les opinions dels assistents, es va veure enriquida per les respostes i els comentaris que Antoni Real va tenir l'amabilitat de brindar-nos.

L'obra de Real, en línies generals, va agradar i, el que és tant o més important en una novel·la d'aquest tipus, va arribar a convèncer els lectors pel que fa a la seva versemblança. Argumentalment se'n va destacar l'oposició pare-fill (Roger-Pol), amb una diferència generacional en què la discrepància es planteja des de la col·laboració i no pas des del conflicte, i també l'acostament al debat dels nous mitjans de comunicació, la seva immediatesa i la democratització informativa que proporciona l'accés a les xarxes.

Es va comentar el cas de la Wiki TV, la televisió "amateur" imaginada per Antoni Real, i es va assenyalar que no estava gens lluny de la realitat ja que canals com Al-Jazeera portaven a la pràctica els plantejaments que Real exposa en la novel·la. La febre de les audiències, també tractada en la primera part del llibre, va suscitar preguntes i comentaris sobre els sistemes de mesura de les empreses dedicades al seu control, i es va fer esment d'un ascens molt clar d'Internet i d'una corresponent davallada de la TV convencional, que de fet la novel·la ja exposa com una realitat consolidada.

Antoni Real va explicar amb detall els aspectes meteorològics de la nevada que narra la novel·la i va concretar que es tractava d'una tempesta de gregal, amb la conseqüència d'un fred molt intens i nevades progressives, en oposició a la llevantada, que pot provocar nevades sobtades, però amb unes temperatures que no aturen la vida normal en una ciutat. Per això s'explica que a la novel·la no es produeixi un gran caos circulatori a Barcelona, ja que el fred extrem fa que la gent interrompi la seva activitat normal i es quedi majoritàriament a casa.

De "Sota la neu" també es va valorar l'agilitat dels capítols curts, les relacions humanes entre els personatges i, al costat d'una part més tècnica o professional, un vessant sentimental que vesteix i enriqueix la novel·la. L'obra es va veure també com una sèrie de relats en paral·lel que s'unifiquen a través d'una situació extrema i d'uns personatges que s'hi barregen i els cohesionen per dotar el conjunt d'un aspecte innegable de novel·la.

El fet que la neu, a diferència d'altres manifestacions climàtiques, comporti en primer terme un clar sentiment d'alegria fa que s'accepti d'entrada el plantejament més fantasiós de la novel·la: que Barcelona es pugui convertir durant una setmana en una gran estació d'esquí on tots els elements útils a muntanya s'hi puguin traslladar i substitueixin la logística i les estructures de transport i lleure d'una gran ciutat. Aquest punt, el més arriscat en el plantejament d'Antoni Real, queda salvat per una versemblança narrativa que és acceptada pel lector sense gaire dificultat.

Es va parlar de l'obra com d'una crònica d'estil periodístic en què potser s'enyorava un aprofundiment literari més gran, i es va entrar en el debat del periodista-escriptor, o viceversa, i de les diferències estilístiques entre el relat periodístic i el pròpiament literari: el que potser es guanya en dinamisme narratiu tal volta es perd en la profunditat analítica o descriptiva de situacions i personatges, un etern problema de doble aspecte que evidentment cal saber solucionar quan l'escriptor canvia d'un registre a l'altre.

Es va elogiar la tècnica que practica Real dels "anticips" argumentals com a esquer perquè el lector continuï atrapat per la lectura; l'autor els va exemplificar amb la metàfora del comandament a distància i la lluita que ell, diàriament, ha de mantenir perquè l'usuari d'aquesta "terrible" eina la deixi tranquil·la durant la seva narració televisiva. Segons Real, aquests anticips són el mateix recurs que utilitza professionalment en el seu ritme d'editatge per evitar que l'espectador canviï de canal, o en el cas que ens ocupa, per impedir que el lector deixi el llibre senzillament perquè li cau de les mans.

També es van valorar positivament els moments de clímax narratiu (l'accident de l'autocar dels cecs, l'allau a la guarderia, la partera i el múixing, l'accident d'en Pol, etc.) i la seva col·locació estratègica al llarg de l'obra, que es va considerar ben planificada.

Quant als personatges, a part de la dualitat Roger-Pol, es va comentar el conflicte intern de la infermera Judit, que, mig enamorada de l'accidentat Pol, té ocasió de veure el món des de l'altre costat de la seva activitat sanitària, i la denúncia al sistema que això implica cara a l'atenció que es mereix qui demanda notícies ansiosament en una sala d'espera d'urgències; també es va fer esment de l'originalitat de la "rebel·lió" final de la Marina, que es nega a donar-li al narrador omniscient una informació sobre la seva intimitat, recurs que va ser molt elogiat.

També es va comentar la successió dels elements ambientals al llarg de la novel·la com una estructura planificada que arrenca en el foc d'un incendi, es desenvolupa en la fredor d'una nevada setmanal i conclou altre cop en l'escalfor del sol que torna a la ciutat al cap dels set dies.

Antoni Real va confessar que no li va agradar que, pocs mesos després de publicar-se "Sota la neu", Barcelona patís l'autèntica nevada del 8 de març de 2010. Per a ell, això va significar que la novel·la, en fer-se realitat, havia perdut l'efecte sorpresa, i també va haver de suportar alguns comentaris que el titllaven d'«aprofitat» perquè hi havia gent que es creia que havia tret la novel·la immediatament després de la nevada de debò.

Les virtuts premonitòries de l'obra, però, són innegables i cal destacar-les en un llibre futurista com és "Sota la neu", ja que cal saber-ne molt, d'un tema, per encertar-la tant. Real va comentar que fins i tot havia rebut una trucada de l'Ajuntament d'Esplugues sobre les possibilitats d'una allau des de Sant Pere Màrtir. La premonició màxima del llibre, però, es va produir quan l'alcalde Hereu, seguint pràcticament al peu de la lletra el redactat de Real, va declarar que Barcelona podria optar a l'organització d'uns Jocs Olímpics d'Hivern (si consulteu la pàgina 123 de "Sota la neu" veureu que de vegades les "grans idees polítiques" poden tenir l'origen en la ment agosarada d'un bon novel·lista).

Antoni Real també ens va dir que en un primer moment va dubtar de situar l'obra en el passat, en el present o en un futur més allunyat, però al final es va decidir per un esdevenidor relativament proper al lector actual. Va comentar-nos també que, si bé el programa "Mou-te" de la novel·la tenia semblances al "Temps d'aventura" que ell dirigeix a TV3, el personatge de Roger de Triola tenia ben poca cosa d'ell mateix.

A més de valorar la tendresa d'Antoni Real en la dedicatòria del llibre (un homenatge a la seva mare que no va poder veure el llibre publicat), potser la conclusió més estesa entre els membres del Grup de Lectura va ser que "Sota la neu" té una primera part d'àgil estil periodístic i una segona part en què la figura d'un escriptor d'ofici apareix ja amb total claredat i fondària.

Com d'habitud, el nostre agraïment més sincer als components del Grup de Lectura per la seva assistència i per les seves contribucions al debat i, molt especialment, a Antoni Real per la seva amabilitat i gentilesa. Us esperem a la nostra pròxima cita:

• *Els ulls grocs dels cocodrils / Los ojos amarillos de los cocodrilos*, de Katherine Pancol, La Butxaca / La Esfera de los Libros, 2010, 560 pg.

(Dilluns, **18 d'abril** de 2011, a les 7 de la tarda)